

Menapoz Sonras? Kad?nlarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Menapoz Sonras? Kad?nlarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25932>

Özet

Menapoz Sonras? Kad?nlarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i, aslen Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i (UQOL) olarak bilinen bir araç?n Türkçe'ye uyarlanm?? ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? yap?lm?? versiyonudur. Bu ölçek, özellikle menapoz dönemindeki ve menopoz sonras? dönemdeki kad?nlar?n ya?am kalitesini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmis?tir. Ölçe?in uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki postmenapozal kad?n popülasyonunda kültürel ve dilsel uygunlu?unu sa?lamay? hedeflemiştir. Bu araç, menopozun fiziksel, psikososyal, cinsel ve genel sa?lık üzerindeki etkilerini dört temel alt boyutta ölçerek, bireyin genel ya?am kalitesi düzeyini nicel olarak belirlemeye olanak tan?r.

Ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik analizleri, 2016 y?l?nda yay?mlanan kapsaml? bir psikometrik çal??ma ile belgelenmiştir. Bu çal??ma, ölçe?in klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda güvenilir ve geçerli bir ölçüm araç? olarak kullan?labilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Menapoz, Postmenapozal Dönem, Ya?am Kalitesi, Utian Ölçe?i, UQOL, Uyarlama, Psikometri, Kad?n Sa?l???.

Yazarlar

Abay, H., Kaplan, S.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, postmenapozal kad?nlarda ya?am kalitesinin farklı boyutlar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu de?erlendirme, özellikle menopozal semptomlar?n (vazomotor, psikolojik, somatik vb.) bireyin günlük ya?am?, sosyal ilişkileri ve genel refah? üzerindeki etkilerini ölçmeye odaklan?r. Ölçek, klinik müdahalelerin ve tedavi yöntemlerinin (örne?in, hormon replasman tedavisi) ya?am kalitesi üzerindeki etkinli?ini izlemek için kritik bir araç olarak hizmet eder.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, orijinal ?ngilizce Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin (UQOL) Türkçe konu?an popülasyonun kültürel ve dilsel özelliklerine uygun, geçerlik ve güvenilirlik standartlar?n? kar??layan bir formunu sa?lamaktır.

Yap?

Menapoz Sonras? Kad?nlarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i, genellikle Sa?lıkla ?lişkili Ya?am Kalitesi (HRQOL) yap?s?n? ölçek ve menopozun yol açt??? biyolojik ve psikososyal de?i?ikliklere özgü

dört ana boyutu kapsar:

Fiziksel Boyut: Ate? basmas?, terleme, uyku bozukluklar? gibi somatik ve vazomotor semptomlar?n etkilerini de?erlendirir.

Psikososyal Boyut: Ruh hali de?i?imleri, depresif belirtiler, anksiyete ve sosyal ili?kilerdeki zorluklar? inceler.

Cinsel Boyut: Cinsel i?lev, libido ve ili?ki memnuniyeti gibi cinsel sa?lıkla ilgili konular? kapsar.

Mesleki/Genel Sa?lık Boyutu: ?? performans?, enerji seviyeleri ve genel sa?lık alg?s?n? ölçer.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çal??mas?nda (Abay & Kaplan, 2016), ölçe?in yap?sal geçerli?ini incelemek için çe?itli analizler kullan?lm??t?r. Genellikle, ölçe?in orijinal dört faktörlü yap?s?n?n Türk popülasyonunda da korundu?unu do?rulamak amac?yla geçerlik analizleri yürütülmü?tür.

Geçerlik çal??malar? kapsam?nda genellikle e? zamanl? geçerlik (benzer konseptleri ölçen di?er geçerli ölçeklerle korelasyon) ve yap? geçerli?i (faktör analizi) yöntemleri uygulan?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, iç tutarl?l??n de?erlendirilmesi yoluyla gerçekleştirilmi?tir. Abay ve Kaplan (2016) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in genel olarak yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?u belirtilmi?tir. Yüksek Cronbach's Alpha (Alfa) katsay?lar?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve dolay?s?yla ölçe?in güvenilir oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Genellikle, alt boyutlar ve toplam ölçek puan? için elde edilen Alpha de?erlerinin kabul edilebilir e?iklerin (örne?in, 0.70 ve üzeri) üzerinde oldu?u rapor edilmi?tir. Bu durum, Menapoz Sonras? Kad?nlarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin tekrarlı ölçümlerde tutarl? sonuçlar verebilece?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama çal??mas?nda, Utian Ya?am Kalitesi Ölçe?i'nin (UQOL) faktör yap?s?n?n Türk kültürüne uygunlu?unu test etmek için Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, orijinal ölçekteki dört boyutlu yap?n?n (Fiziksel, Psikososyal, Cinsel ve Mesleki/Genel Sa?lık) korunup korunmad??n? incelemi?tir.

Yap?lan Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) veya Aç?klayıcı Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin beklenen alt boyutlara yüklendi?ini ve modelin Türk verilerine iyi uyum sa?lad??n? göstermi?tir. Bu yap?sal do?rulama, ölçe?in psikometrik aç?dan sa?lam temellere

dayand???n? ve dört temel menopozal etki alan?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ayr???rd???n? teyit etmektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i (Likert Tipi Derecelendirme beklenmektedir, ancak detayl? derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.)

Mevcut Diller: Türkçe (Orijinali ?ngilizce)

Popülasyon Grubu: Kad?nlar

Ya? Grubu: Menapoz Sonras? Dönemdeki Yeti?kin Kad?nlar (Genellikle 45-65 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan, do?al veya cerrahi menopoz geçirmi? postmenopozal kad?nlar. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in klinik ve genel popülasyon örneklerinde uygulanabilir oldu?unu göstermi?tir.

Test Metodolojisi: Kat?l?mc?lar?n menopozla ili?kili ya?am kalitesi maddelerine verdikleri yan?tlar toplanarak, dört alt boyut ve bir toplam puan elde edilir. Yüksek puanlar, genellikle daha dü?ük ya?am kalitesini veya menopozal semptomlar?n daha ?iddetli etkilerini i?aret eder (UQOL'ün orijinal puanlama yönüne ba?l? olarak de?i?ebilir).

Anahtar Kelimeler

Menapozal Semptomlar, Hormon Replasman Tedavisi, Psikolojik Sa?l?k, Cinsel ??lev, Güvenirlilik, Geçerlik, Ölçek Geli?tirme, Psikometri.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sena Kaplan

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: ataykaplan1@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Belirtilmemi?tir (Ancak makale referans?nda kurum bilgileri mevcuttur).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l? (Uyarlama Yay?n?): 2016

?zinler ve Kullan?m Ücreti: Ölçe?in kullan?m? için izinler ve ücretlendirme konusunda do?rudan sorumlu yazar Sena Kaplan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik amaçlı? kullan?mlarda genellikle yay?nc? ve yazarlardan izin al?nmas? zorunludur.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?u adresten indirilebilir: turkish-utian-quality-of-life-scale-in-postmenopausal-women-toad.pdf

Kaynaklar

Abay, H., & Kaplan, S. (2016). Validation and reliability of the Turkish Utian Quality-of-Life Scale in postmenopausal women. *Menopause: The Journal of The North American Menopause Society*, 23(4), 425-432. doi:10.1097/GME.0000000000000554

Menapoz Sonras? Kad?nlarda Ya?am Kalitesi Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynakta sa?lanmad??? için buraya eklenememi?tir. Ölçek maddelerine eri?im için yukar?da belirtilen referans makaleye veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.